

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ-CULTURALĂ
ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

APARE DUMINECA
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. EMINESCU 18

DIRECTOR:
Icon. Stavr. Dr. GH. CIUHANDU

ABONAMENTE:
Pentru 1 an . . . lei 300
Pentru 6 luni . . . lei 150

† Maria Regina tuturor Românilor

S'a deschis din nou gropnița Domnească dela Mănăstirea Argeșului.

S'a deschis, din nou și încă 'nainte de vreme, pentru a primi, de astadată, în tainica și adâncă-i pace de veci, o nouă și strălucitoare Glorie românească.

S'a deschis, pentru a închide, de azi încolo, sub lepedea sa mută și rece, rămășitele pământești ale celei dintâi și mare regină a tuturor Românilor.

Mintea refuză de a pricepe și inima se îndărănicește de a crede, și limba — de a mărturisi, că Augusta noastră Soverană, de neîntrecută măreție și Regină de-o împărătească slavă, s'a săvârșit, în ziua de 18 Iulie.

Printr'un fatal destin se împlineau, în aceeași zi, unsprezece ani fără o zi, dela săvârșirea Aceluia care I-a fost August Soț de viață, iar nouă Intregitor de Neam și de Țară.

Oricât am dori din adâncul sufletului, toți nu putem evita rostirea adevărului, mai

mult ca tragic, că Regina Maria, întâia Doamnă a României-Intregite, a pornit pe drumul Vecinicieii.

Cine a fost Ea și ce a săvârșit în viață pentru Neam și Țară, nu ni este dat nouă s'o putem spune, cu adevărat și deplin. Și mai ales, nu în aceste clipe, de grea încercare, când Durerea — acest mare tiran al vieții omenеști — își cere, dela noi toți, întregă contribuția de sbucium lăuntric.

Un lucru, însă, e în afară de ori ce îndoială și îndeobște cunoscut, că Regina Maria a intrat, de mult încă, nu numai în adâncul cel mai intim al Sufletului românesc, cucerindu-Și-l cu desăvârșire; ci și în Istoria Neamului, ca un factor de prima forță, alături de înțelepții cărmuitori de Stat și de faptele de Arme desrobitoare, co-

laborând cu acești factori. Iar mai presus de aceasta, S'a afirmat, ca o animatoare fără păteche, prin graiu, prin scris și prin opere so-

cială, devenind totodată, până și peste Mări și Țări, cea mai strălucită ambasadoară, sau purtătoare de cuvânt, a Neamului și a Statului Român întregit.

A fost; dar deacum încolo, ne rămâne, după această extraordinară Femeie și neîntrecută Suverană, — drept factor de educație națională — numai pilda vieții Ei, ca vecinic să ne îndemne la recunoștința, ce I-o datorim, și să ne lumineze calea viitorului național, asemenea aceluia stâlp de foc, care lumina, odinioară, în pustietatea Arabiei, calea poporului biblic, spre destinul său mesianic.

În istoria acestui popor, tocmai găsim, sub raportul propagandei naționale și-al operei de desrobire politică și națională, un tip femeiesc asemănător. A fost văduva Iudita, dinaintea de Hristos, din vremea când Asirienii amenințau existența politică și rostul religios-mesianic, ale lui Israil cel dedemult.

Atunci, în fața mării și dublei primejdii, a ieșit pe teren virtuosoasă văduvă Iudita, femeie — cum spune Sf. Scriptură — „frumoasă la chip și mândră la față foarte“, de care nimeni nu putea să grăiască „nici un cuvânt rău, că se temea de Dumnezeu foarte“ (Iudita: VIII. 7—8).

În fața primejdiei Asiriene, conducătorii din Vetulia, ai poporului evreesc, concetățeni ai Iuditei, să gândeau să capituleze în fața generalului asirian Olofern. Dar, atunci, Iudita s'a sculat cu o aspră mustrare asupra lor: „Cine

sunteți voi, cari ispitiți pe Dumnezeu?... Că de ne vom da (preda) noi, se va da toată Iudeea, și se vor prăda sfintele noastre. Și va cere Domnul pângăriciunea lor din gura noastră; și frica fraților noștri și robia pământului, și pustierea moștenirii noastre o va întoarce în capul nostru... și vom fi de scandală și de batjocură înaintea celorce ne vor stăpâni pre noi... Și-acum, fraților, să arătăm fraților noștri, că de noi se razimă sufletul lor; și sfintele și biserica și altarul se proptesc peste noi“ (Ibid. VIII. 12, 19, 21).

Și s'a întâmplat, după sfatul Iuditei, că s'a întărit rezistența națională. Insași Iudita, femeia de mare curaj, — după ce l-a răpus pe generalul asirian, „bătut de Domnul cu mână de femeie“ (cum spune Sf. Scriptură, ibid. VIII. 17.) — a inspirat bărbăție în luptă, oștenilor din neamul său, cari au pus început biruinței naționale.

După această biruință, Iudita a fost proslăvită de neamul său: „Și a fost, în vremea sa, mărită în tot pământul“ (Ibid. XVI. 20). Și i-s'a cântat cântec de slavă, prin graiul preotului mare și în fața și cu aprobarea a tot poporul:

„Tu ești înălțarea Ierusalimului; tu ești lauda mare a lui Israil; tu ești mărirea mare a neamului nostru. Bindecuvântată să fii de Domnul cel atotputernic, în veci“ (Ibid. XV. 11-12).

Cine dintre noi nu recunoaște, în Augusta Defuncția pe Iudita Neamului românesc?

Cine altul, mai stăruitor de cât Ea, să fi

In cinstea Reginei*)

de Prof. Gh. Ciuhandu

„Și acum, fraților, să arătăm fraților noștri, că de noi se razimă sufletul lor și sfintele și biserica și altarul se proptesc peste noi“. Cartea Iuditei VIII. 24.

Iubiți Credincioși,

Scumpe Reprezentanți ai Armatei!

Aceste cuvinte le rostise în Legea Veche, Iudita, o femeie din neamul evreesc, când Nabuchodonosor, împăratul Ninevi, începând lupta contra Mezilor, în alianță cu câțiva domnitori apropiați, se gătea să cuprindă prin generații săi toată lumea și, cu aceasta să și supună și poporul evreesc, în a cărui țară intraseră.

Și'n vremile noastre, — când un nou Nabuchodonosor, — întovărășit de Puterile centrale de odinioară — s'a ridicat cu pretenția de a bate și subjuga toată lumea, și când generalii aceluia dripseră o seamă de țări și popoare, o nouă Iudita s'a sculat, aceasta în sinul Neamului nostru, ajuns și el în primejdie.

Această Femeie, mare de suflet, era Regina noastră Maria, pentru care am ridicat astăzi rugăciuni la Tatăl ceresc.

*) Cuvântul ocazional din 1920, de ziua Reginei Maria.

Cine a fost și ce a însemnat Dânsa pentru Poporul Român în clipele de sfinte nădejdi tulburate prin supreme primejdii, ni-o spune dânsa nu numai prin faptele sale mari, ci și prin acele două minunate scrieri ale sale — „Gânduri și icoane din vremea războiului“ și „Țara mea“ — cari n'ar fi îngăduit să lipsească din nici o casă românească, pentru că ele cuprind nu numai frumuseți literare, ci mai ales pagini de patriotism și de avânt, neîntrecute pagini de ceace trebuie și cum trebuie să simțim și să gândim.

Îngrijorarea țării în pragul războiului de libertate este prinsă în următoarele cuvinte scrise ale Maj. Sale Reginei: „Erau zile de așteptare în tremur de inimă. Știam bine, că aripa războiului plutea, acum în preajma țării noastre, și ca doi părinți cu grije cătam (Regele și Regina) spre zări, simțind că se apropie Ceasul Ursitei... Dacă Regele trage sabia, va fi oara pentru binele țării? Cuvântul ce are să spuie, cuvântul care trebuie să taie toate legăturile Lui cu ce i-a fost drag odată, cuvântul acesta va aduce oare poporul Lui la împlinirea Visului de Aur? (Țara mea 138).

Regina Maria încă a avut cuvânt atunci, când aceasta istovitoare nesiguranță chinula pe Regele și vechia Țară Românească, până să s'alătore la lupta împotriva noului Nabuchodonosor.

Pe-atunci, noicei de dincoaci de Carpați, eram într'o robie milenară. Și Dumnezeuul îndurărilor a îngăduit o aspră ispitire să vină peste țara Românească, luptătoare pentru drep-

ajutat Regalului Ei Soț, să ridice Sabia Sa desrobitoare ?

Cine altul să fi pătruns, cu mai mare curaj și autoritate, prin tranșee și prin bolnițele din vremea războiului desrobitor, animând pe luptători și mângâind pe răniți ?

Cine altul s'a legat, mai strîns decît Ea, de acest pămînt și de frumusețile lui, ne voinici măcar să se refugieze în vremea potigneliilor multora, sub copita dușmanului cutropitor ?

Sau, mai departe, cine altul, decît această Femeie, trecută prin toate restriștile, trăite de Ea însași, ale marelui război, care i-a rupt dela sin și pe odrasla Sa, principele Mircea — zic: cine altul a contribuit, mai mult decît Ea, la tîmăduirea ranelor din războiu, ale Neamului și-ale Statului, promovînd reculegerea noastră națională de obște ?

În această privință, sunt mărturii, alături de noi, marile ei înfăptuiri cu caracter social: grija sa de Mamă pentru orfanii și văduvele de războiu și de toate felurile de năpăstuiți ai vieții românești.

Ea ni-a fost, cu adevărat, și nouă, înălțarea Ierusalimului nostru politic și românesc, și lauda noastră cea mare și mărirea cea mare a Neamului nostru, — aici acasă și tot largul lumii civilizate, care o deplînge, alături de noi

Și-acum, cînd firul vieții pămîntești l-se curmă, cu o brutalitate pe care o covârșește numai conștiința Ei mare de a-și fi împlinit datoriile vieții, — par'că vedem în jurul Ei, un sobor de umbre mari: de mîndre Domnițe și

de Vechi Voevozi Basarabi, începători de Domnie românească în Valea Dunării bătrîne, cari își dorm somnul de veci la ceealaltă biserică Domnească, mai veche, dela Curtea de Argeș.

Și par'că O'ncunjoară și o desmeardă pentru tot ce-a făcut Ea pentru Neamul românesc, și o însoțesc, în tainic alaiu, în aceste clipe, cînd peste moaștele Ei se așează lespeda mută și rece.

Acolo, în gropnița Regilor României, sub acea lepede, mută și rece, de catedrală străveche, o așteaptă, de vecinică rămânere împreună pînă la a Doua-Venire a Domnului, moaștele Marilor Regi: Carol Intemeietorul și Ferdinand Desrobitorul, în tovărășia reginei Carmen Sylva, cea cu suflet rob de vraja Poeziei și de poezia Durerii, — cărora li-se adaogă acum rămășițele pămîntești ale Aceleia, care a fost suflet covârșitor de mare și cea dintâi Regină a tuturor Românilor.

Binecuvîntat să-I fie numele și rodnică pomenirea, între noi, în veci !

„De-amu s'o dus Impărăteasa noastră !“

Am ajuns să trăim și aceste clipe de extrem de dureroasă despărțire a unui Popor întreg de Ceeace, în viața Ei, a eg lat cu un îng'er pîzitor și îndemnător statornic la ce este bun și frumos pentru Neam și țară.

Majestatea Sa Regina Maria, întâia Stăpână a tuturor Românilor, pornită pe Calea Vecinicieii, se o-

tate. O jumătate din țara Românească de odinioară cade în mîna generalilor Nabuchodonosorului modern. Nedreptatea biruie pe o scurtă vreme și se încheie pacea dela București, prin care se sfîșie, pradă dușmanilor, o parte din corpul Țării Românești, d'alungul spinării Carpaților.

Atunci se petrecu în viața Românilor aceea potignerie din necesitate, ce avu loc și cu locuitorii cetății Betulia din Țara-Iudeilor. Precum atunci I au ispitit pe Dumnezeu și bunătatea lui prin un legămînt al poporului, de a se da în mîna dușmanului dacă nu vor prim ajutor în 5 zile, — tot astfel și dincoaci. Atunci, ca o Iudită a Neamului Românesc, Regina Maria străbate Munții și Văile, cari aveau să fie rupte din corpul Țării Sale; mîngăie și îmbărbătează pe cei meniți robirii la dușmani, cași cînd ar zice despre nedreapta pace cu cuvintele Iuditei de odinioară: „Nu este cu drept cuvîntul vostru, care l-ați grăit înaintea poporului“ (Iudit: VIII, 11). Iar nu peste mult, cînd pentru a doua oră se pornește războiul de eliberarea și unirea a tuturor Românilor, el se pornește cu deviza cuprinsă în cuvintele Iuditei: „Să arătăm fraților noștri, că de noi — de frații liberi — să razimă sufletul lor — al fraților subjugati —, (de noi se razimă) sufletul lor și sfintele și biserica și altariul se proptesc peste noi“ (Iudit: VIII, 24)

Marea noastră Regină Maria și a luat partea și din sbuciumul pentru înfăptuirea unității noastre naționale, începînd dela acel August de nădejde al anului 1916, peste întreg răs-

timpul de restriște ce i-a urmat, și pînă în zilele de izbîndă de mai apoi. De aceea-i păstrăm cel mai înalt devotament și ne rugăm azi și pe viitor pentru îndelungarea vieții și pentru prosperarea sănătății Sale.

Dar Regina noastră a devenit mare înaintea sufletelor noastre nu numai prin opera sa de eroină și de samaritană, în războiu, ci și prin alte însușiri, cari o disting între Regine.

„Odată eram străină pentru acest popor; acum sunt una din ei“. (Țara mea, 8), cum dînsa ni-o spune. „Înțeleg acest popor și încetul pe încetul, el a învățat să mă înțeleagă pe mine“ (Ț m. 9). „De multe ori... locuitorii s'au strîns în jurul meu, sărutîndu-mi mînile, marginea hainei mele... făceam cruce înaintea mea, cași cum ași fi fost o iconă într'o biserică“ (Ț m. 20). Nu e de mirat, dacă Regina noastră, care astfel grăește și scrie, „totdeauna către cel umili, cără țerani s'a simțit mai puternic îndreptată“ (Ț m. 110), către țeranii neștiutori, cari au „o mare nobleță în rassa lor“ (Ț m. 12); nu e de mirat, că aceasta Regină fără păreche ni-a lăsat și aceste cuvinte de aur, că se simte fericită în mijlocul poporului (Ț m. 21) și că i-a îngăduit Dumnezeu s'adune o mare comoară: „inimile care bat în poporul meu, o comoară mai scumpă decît orice comoară de pe pămînt“ (Gînduri 106)

E mare și neintrecută Regina noastră prin aceasta legătură sufletească, în care s'a pus pe sine cu Poporul Românesc și cu a sa „țară mică, nouă, dar dragă“ (Ț. m. 7).

dihnește acum la Curtea de Argeș, deplânsă amar de toată suflarea românească și de-o lumea întreagă, din afară de frontierele românești, care a apreciat o pentru multiplele și neobișnuitele calități, cu cari a fost împodobită de Dumnezeu.

Era d'abia în al 63-lea an al vieții Sale, bogată în strălucire, nu numai după originea Sa, ci și printr'o afirmare personală neegalată de altă Suverană din epoca, pe care a ilustrat-o.

Cine nu știa, cât suferea Regina Mamă — a Regelui și-a Țării-Românești întregite — și că suferințele Ei erau nu numai fizice, ci și sufletești? Ar fi dorit și-ar fi putut să trăiască și să lucreze și mai departe pentru consolidarea Țării cu frontiere largite și de pe urma eroicului avânt, pe care l-a trăit și l-a cultivat statornic alături de Augustul Ei Soț și desrobitor de Neam... Astăzi însă, un Neam și-o țară stau și vor sta încă, lungă vreme văduvite, cu lacrimi calde și cu nepotolită durere, cu gândul îndreptat spre Groznița Domnească dela Curtea de Argeș...

Încă din Februarie al acestui an, I și căutase alinare suferințelor la Merano, în Italia; dar fără rezultat dorit. Mai apoi, și-a îndreptat nădejdea reînșănătoșerii spre vestitul sanator Lahman din Dresda (Germania), cu aceeași nădejde, nerealizată în cele din urmă. În timpul din urmă, par'că simțindu-și apropierea sfârșitului, S'a dorit *acasă*, spre a-și trăi, în Țară și în Sinaia Sa iubită, ultimele clipe din viață.

Așa a și fost. La Sinaia, în castelul Peleşor a ajuns-O pământescul desnodământ al vieții omenești, eliberând din cătușile trecătoare un *mare Suflet*, merit a Se înalța, tot mai sus, în sferile senine ale Eternității, pentru a ocroti de acolo, marea operă națională și culturală, cu care și-a slujit Poporul, care a idolizat-o încă în viață.

Acolo, în Sinaia S'a sfârșit, Luni în 18 Iulie, la ora 17, având la căpătâiul Său, dintre odraslele Sale, numai pe Majestatea Sa Regele, Marele-Voevod și

Moștenitor de Tron, și pe A. Sa Regală Principesa Elisaveta, iar din ceilalți: Patriarhul Miron și medicii curanți.

Încă în aceeași după-amează dureroasă, a început seria de servicii religioase pentru sufletul Augustei Suverane, slujind însuși I. P. Sf. Patriarh și P. C. arhimandrit Serafim Georgescu dela Sinaia, cu sobor de preoți. Și, în tot decursul vremii de până la înmormântare, slujirile religioase s'au repețit, la intervale potrivite, în Castelul Peleşului, unde fuseseră strămutate, de a doua zi, rămășițele Ei pământești.

În holul, împodobit cu purpură și aur, al Palatului regal, s'a orânduit catafalcul, pe care a fost așezată Augusta Defunctă, îmbrăcată în alb, cu mâni încrucșate pe pept și cu crin roșu între degete, iar deasupra având icoana altei Maici îndurerate — Maica Domnului.

Încă din prima zi, cea a morții Sale, a început pelerinajul la Sinaia, luând proporții neașteptate, urmând a spori numărul îndurerărilor pelerinilor, mai ales din ziua a doua deși Ceriul începuse a trimite, și el, necontentitele sale lacrimi, în chipul unei ploii mărunte.

Din ziua de 20 Iulie — a sfântului proroc Ilie — valul de pelerini a sporit și mai mult, dând prilej de a se concentra, în jurul Domnescului Catafalc, lume multă, mai ales tineret, cu flori multe și nespuse dureri în suflete. Numai înalte de ameaza acelei zile, au defilat, în semn de ultim omagiu, peste zece mii de înși, iar după ameză — alte zeci de mii.

La 21 Iulie — ziua pornirii spre București — încă din zori, trupe de Armată, premilitari, străjeri și strajerite și lume nespuse de multă s'au înșiruit, dela Castelul Peleşului, până la gara Sinaia, pentru a primi, printre rândurile sale trecerea Rămășițelor pământești ale neîntrecutei Suverane, duse pe un afet de tun, pentru așezare în trenul mortuar, cu care s'ajunga în capitala țării.

La ora 12 din zi, trenul mortuar a ajuns în gara Cotroceni; și 75 lovituri de tun au vestit capitalei în-

Ce vom mai zice de Regina noastră, care și a dovedit toate dragățiile până și către micuții din popor, ridicați în brațele sale? (Ț. m. 12).

Cum vom putea spune prin puține și slabe cuvinte, cât de mult și bine a știut să se pună „într'o atingere apropiată cu oștile” (Ț. m. 102), cari au știut să sângereze vitejește în lupte pentru idealul, care era și al Reginei?!

Ce vom mai adăoga despre aceea mare operă de samaritană, ce a îndeplinit-o nu numai în tranșeele pline de primăjdia morții, ci și în spitalele din toată Țara, în vremea războiului?

Ce să mai zicem despre aceasta Femeie și Regină, care venise „la Iași, ca mamă cu inima ruptă, Regina căutând adăpost, și pribeagă dela vatra „Sa” (Ț. m. 264), pentruca în mijlocul țării sale, rupte în două decătră dușmani, să fie pentru Țară și Neam ca roua din ceriu, pogorită în dogorătorul zăduf al suferințelor obștești? Dănsa a rostit, în ceasurile grelelor primejdii, aceste cuvinte mângâietoare și aducătoare de nădejde: „N'avea teamă, pământ al României... feciorii tăi se vor întoarce și-ți vor sfărâma lanțul. Tu ai sorbit mult din sângele lor, dar ei sunt gata să te facă să mai bei, căci prin jertfa acestui sânge ei pot să-ți răscumpere libertatea și s'asvârle pe vrășmași afară” (Gânduri, 67).

Ce vom mai zice despre aceasta cucernică Femeie, care, într'un colț de umbră (prin biserică), lasă minunate pace a

lăcașului sfânt să-i străbată sufletul, și ca farmecul sfintei case s'o încunjure ca un val de odihnă (Ț. m. 57), și căreia îi place mult să vorbească despre biserica românească, „obiect plin de nesfârșit farmec” (Ț. m. 61). Se putea oare, ca Facultatea de teologie să deie diploma de „Doctor de onoare” altcuiva, decât acestei Femei cu graiul de aur și cu fapte de diamant?

Ce vom mai zice despre aceasta „mamă cu inima ruptă”, care, în moartea iubitului său Mircea, vede „simbolul tragediei țării” Sale (G. 18), în durerea Sa pentru a Dănsului moarte vede un legământ nou cu Țara (G. 18). Din aceasta durere și din acest sufletesc legământ au isvorât aceste cuvinte, regale și prin fondul lor moral: „Și dacă Tu, micuțule Mircea M'ai părăsit în ceasul de întunec, a fost poate așa, pentruca eroii cazuți să aple pe unul din copiii Mei, care să-i întimpine în certurile largi de sus ale lui Dumnezeu” (Ț. m. 276).

Astăzi, mărire se cuvine Celor din Ceriuri: lui Dumnezeu și glorie acelor mucenici al Neamului, cari ni-au făurit o Patrie frumoasă și largă; și recunoștință acelei Regine și Patriotă, Femeie și Mamă, care ne este magistra: cum avem să ne împlinim datoriile către Dumnezeu și către desproapele, și de patriotism: către Țară și viitorul ei. Să-l cerem dela Dumnezeu, din tot ougetul și din tot sufletul nostru: mulți ani de viață spornică întru tot lucrul bun!

doilate sosirea, în mijlocul ei, a Celeia ce a fost Suverana adorată. Siciul de stejar, — coborât din tren și dus pe umeri, de ofițerii Regimentului 4 Roșiori, care aparținea Reginei Maria și poartă numele Ei, — a fost însoțit, în primul loc, de Majestatea Sa Regele Carol II, de Moștenitorul Tronului Măria Sa Marele Voevod Mihai și de ceilalți membri ai Familiei Regale române, de reprezentanții Guvernului și ai Națiunii, ca și de imensa lume, pe care numai o capitala sensibilă și îndoliată ca Bucureștii, o putea trimite la această dureroasă întâmpinare.

În Palatul regal, Catafalcul fusese aranjat în sala „bizantină”, în care fusese așezat și Marele Ferdinand.

Aici, deasemenea, au curs val: seria de rugăciuni pentru sufletul Augustei Defuncte, ca și pelerinajul de mari proporții, — al unui popor din fire dinastic, adânc îndoliat și tot pe atâta de recunoscător, — până în ziua de 24 Iulie, rânduită pentru plecarea la Curtea de Argeș și de astrucare acolo.

În dimineața acestei zile, la ora 8 și 40 minute a început slujba religioasă săvârșită de P. P. S. S. mitropolitii; Nicodim al Moldovei, Nicolae al Ardealului și Visarion al Bacovinei. În fața scriurii stăteau adânc îndurerăți, Majestatea Sa Regele, Maj. Sa Mărioara regina Jugoslaviei, A. Sa regală principesa Elisabeta, principele Nicolae și arhiducesa Ileana și Măria Sa Moștenitorul Tronului, urmând apoi participanții străini.

Isprăvit prohodul, a început cortegiul funebru să se pună în mișcare, în forme și proporții, pe cari nu le putem cuprinde mai deaproape în cadrele noastre înguste. Ci vom spune, doar numai atâta, că și această manifestare — prin care se afirma recunoștința unui popor întreg și se turna balsam mângăitor în sufletele lovite de aspră durere ale Regelui și Familiei regale — a fost vrednică de măreția vieții și operei, săvârșită în viața Sa de ceea ce a fost întâia Regină a tuturor Românilor.

Atâta doar că mai reținem din drumul spre gara Mogoșoala, că Majestatea Sa Regele, cu suflet zdrobit de durere și, în mantia albă a Cavalerilor „Mihai Viteazul”, urmat de Marele Voevod, principele Nicolae, arhiducele Anton de Habsburg și principele Frideric de Hohenzolern, au însoțit, pedestru, coșciugul așezat pe un afet de tun, împodobit cu tricolor și cununii.

Dela gară, trenul mortuar a pornit în cântări religioase, în lovituri de tun și în prelungul dangăt al clopotelor tuturor bisericilor din capitală, spre locul cel de odihnă vecinică, ajungând la Curtea de Argeș, la ora 5 d. m.

Aici, rămășițele pământești ale Mărei Regine au fost întimpinate, deasemeni, cu lovituri de tun, cu dangăt de clopote, și cu atâta măreție și jale, în cât ele nu pot fi prinse, cu adevărat, în condei.

Cortegiul funebru, urmat de Suveranul Țării, de Principi, de mistunite străine, de înalți demnitari și de Armată, era cel din urmă drum al Reginei.

Era un drum, cu adevărat împărătesc, nu numai după proporțiile și înfățișarea tristului alaiu, ci, mai ales, după numărul mare, și după jalea și mai mare, a poporului adunat, din toate părțile țării și mai ales din Valea Argeșului, cu împărăteasca tradiție ce se restrânge, în jnutul străvechei reședințe domnești, până și azi, în costumul greu de podoba și într'aurit.

La ora 5 și jumătate, cortegiul funebru intra în Curtea Mănăstirei. I. P. Sf. Mitropolitul Nicolae al Ardealului, asistat de P. P. Sf. Episcop Grigorie al

Argeșului, Lucian al Românilor și arhiereul Irineu, vlcăr patriarhal, săvârșesc, afară de Catedrală, cea din urmă slujire religioasă. După aceasta, — în bubuit de tunuri, în nespusa jale a sufletelor și tânguire a clopotelor — Regalul sicriu a fost ridicat de ofițerii regimentului 4 Roșiori „Regina Maria” și dus în Cripta Domnească.

La actul așezării în Criptă, au asistat numai Majestatea Sa Regele și membrii Familiei regale.

S'a închis, de veci, în Mormântul regal, redând Eternității un mare Suflet, iar nouă — și chiar lumii în care trebuie trăită viața omenească: în slujba neconținută a *Binelui obștesc și-a Frumosului etern*, cu prețul chiar și al celor mai grele sacrificii și covârșitoare dureri personale.

*

...Durerea trăită aievea de ceice și-au putut da tributul recunoștinței la Curtea de Argeș, s'a resfrânt peste întreaga țară. Ea și-a primit expresia datornică prin cucernicile rugăciuni, cari s'au făcut, în aceeași vreme, la toate bisericile și bisericuțele noastre, până și prin cele mai ascunse cătune.

Și era de-un înălțător tragism să vezi și la țară — ca aici, unde se scriu aceste șire, într'un mic sătuleț de munte și localitate balneară, — cum se înfrăța durerea țărânului și-a intelectualului, în bogate revărsări de lacrimi, cu prilejul slujbei religioase de pomenire, sub cerul liber, lângă neîncăpătoarea bisericuță de lemn de pe o colină, de unde poate, jalea și rugăciunile să străbată mai ușor până la Ceriuri...

Ardealul nostru și a luat, și el, partea de durerea zilei. Prin rugăciunile mitropolitului nostru Nicolae, reprezentând sufletul Ardealului îndurerat. Prin Coroana de aur, a Reginei, coroană purtată pe brațe, în alaiul de înmormântare, de un general, și bătută din aurul Ardealului. Și prin acel strigăt grăitor de obșteasca noastră durere, al transilvăneanului din alaiu, în strae albe și cu plete moșești, că :

— De-amu, s'o dus împărăteasa noastră !

S'a dus ! Și Cerul să ne milostivească Dinastia și Neamul și Țara, cu un alt Suflet mare, ca al Ei !

I. P. Sf. Sa Patriarhul Miron — septuagenar

La 20 Iulie a. c., în ziua sfântului profet Ilie, I. P. Sf. Sa Patriarhul Miron al României a împlinit respectabila vârstă de șaptezeci de ani.

E vorba, fără indoială, de un rar și fericit eveniment, care îmbucură toată suflarea românească, ortodoxă întâi de toate, fiind vorba de întâiul Ierarh al Țării și-al Bisericii noastre.

Dumnezeu L-a învrednicit, — după pilda Patronului Său, sf. prooroc Ilie, înălțat în minunat chip la Ceriuri, — ca, din Vlădică într'o Țară de suferinți pentru noi Români ardeleni, să șează *cel dintâi*, pe Scaunul ierarhic cel mai înalt, ca Patriarh, al unei Țări și-al unui Popor restabilit în plenitudinea drepturilor de viață națională.

Iar de-o vreme în'coaci, prin Prea-înalta chemare din partea Majestății Sale Regelui, I. P. Sfinția Sa Patriarhul nostru deține, în mod repețit, cea mai înaltă dignitate politică, de prim sfetnic al Tronului și prim-ministru al Țării.

Deși semnalăm evenimentul cu o întârziere oarecare, pricinuită de felul apariției acestui organ peste vară, ne folosim de prilej, pentru a exprima I. P. Sf. Sale cuvenitul omagiu și cele mai calde urări de lungă viață, împodobită cu tot mai multe fapte și realizări, vrednice de înaltele dregătorii, cari apasă pe umerii I. P. Sf. Sale, în vremi așa de mari și pătrunse și de așa de grele răspunderi.

Intru mulți ani!

Sfânta Euharistie

De Pr. căpitan Dr. T. Potcaș

I.

Există oare arbust mai delicat decât vița de vie? Ea se îndoale, modest, sub mâna viticultorului și se lasă a fi legată pe sârmele destinate ei. Cu ramurile-și svelte se acață pe chenarele vestibulelor, împrejurind cu arc frumos intrarea. Se acață pe pereții caselor, acoperind tenculala sombră cu crengile-și fraged-verzi. Se cață ră sus pe pomii înalți, încingând cu solemnă cunună tulpinile prozaice ale acelora. Și, la înflorit, ce plăcută mireasmă răspândește în preajma sa! Iar după câteva luni, ce dulos spectacol ne oferă ciorchinele splendide, cu substanța lor dulce și mult promițătoare!

Arbust admirabil e vița de vie, pe care Dumnezeu a plăsmuit-o par'că numai pentru aceea, ca ea, cu focul minunat al ciorchinilor sale, să veselească temperamentul omului surmenat de păs, să înviorizeze organele-și lăncezite, să amelioreze sănătatea-și zdruncinată și, în această vale a plângerii, să suplinească barem nițel binecuvântările pomului vieții, din paradisiul pierdut.

E absolut potrivit, dacă Duhul Sfânt compară Biserica lui Hristos cu acest arbust modest, dar nobil: „Eu, ca vița de vie, am produs desfătarea m'resmel, și florile mele au devenit roadă măreață și scumpă” (Eclesiastul XXIV).

Biserica, într'adevăr, seamănă cu o viță cerească, ale cărei flori binemiroslitoare simbolizează *virginitatea*, iar fructele *fecunditatea*. Numai că în ea, în Biserică, admirăm o distincție ce nu s'a hărăzit nici unei creaturi. Adică pe pomii noștri fertili nu poate fi în acelaș timp floare și fruct; floarea se transmite în fruct; dar dacă nu se produce floarea, apol nu se poate produce fructul. În sfânta Biserică admirăm, însă, virginitatea fecundă, și fecunditatea virgină. Ea, Biserica, simultan este *Fecloară și Mamă: Mireasa lui Hristos; Maica noastră, a creștinilor*. Biserica seamănă cu vița de vie, mai ales încă de aceea, pentru că pe ea o aducuse la flință Vița cea adevărată cu fructele nemuririi, Iisus Hristos, despre Care profetul scrie: „Domnul Dumnezeu lor, îl va scăpa în ziua aceea, ca pe turma poporului Lui; căci el sunt pietrele cununii îm-

părâtești, cari vor străluci în țara Sa! O! Cât sunt de înfioritorii Cât sunt de frumoși! Grâul va veseli pe tineri, și mustul pe jete.” (Zaharia IX, 16, 17.) Pentru asta zice Domnul Iisus Hristos: „Eu sunt vița, voi sunteți mlădițele. Cine rămâne întru Mine și Eu întru el, acela va aduce roadă multă căci fără de Mine nu puteți face nimic” (Ioan XV, 5.).

Vița cea adevărată a rodit realmente pe seama noastră ciorchina de valoare prodigioasă, ce mai târziu fu stoarsă pe Lemnul Crucii și a curs din ea abundent, *vinul roșu*, care în cei aleși aprinde focul iubirii divine, ca să producă virgini și virgine, făcându-i să uite în emoția sfântă vanitățile lumii profane, formându-i curagioși, bravi, invincibili în luptele vieții terestre, convingându-i să adoarmă pentru cele pământești, dar să le deschiză ochii cu privire la cele cerești.

Cine sunt, deci, arbuștii favoriți ai Bisericii? Cine seamănă cu această vița de vie? Acel creștin drept-credincios, cari sunt înșiși mlădițele acestei vițe cerești; așadar toți cei salvați de păcatul mortal, cari viețuiesc în grația lui Dumnezeu și pentru aceea sunt mădularele vii ale corpului plin de mister al lui Iisus Hristos; cari, nutrindu-se cu preasfântul trupul Său și cu preascumpul sângele Său, despre dânsii cu adevărat poate să declare Domnul: „Ei rămân întru Mine și Eu întru ei.” — Iar oricare dintre ei poate mărturisii, identic, cu sfântul apostol Pavel: „M'am răstignit împreună cu Hristos; și nu eu mai trăiesc. ci Hristos trăește întru mine. Și viața mea de acum, în trup, o trăiesc în credința în Fiul lui Dumnezeu, Cel ce m'a iubit și S'a dat pe Sine însuș pentru mine” (Galateni II, 20).

Precugetă, te rog, frate creștine, pentru ce ești tu în acel moment sublim un fiu atât de plăcut înaintea Maicii Bisericii? Sfânta Scriptură ne relevă: „Ceice Mă mănâncă pe Mine, vor fi mănâzli încă mai bine.” (Eclesiastul XXIV, 19.) Asta se realizează literal în Sfânta Euharistie. Cu cât mai zelos ne cuminecăm, cu atât mai vârtos se dorește inima noastră după hrană îngerească: Dar, ce primim noi la ușile împărătești — când ne împărtășim cu jertfa eucharistică? Nu-i așa, preasfântul trup și preascumpul sânge al lui Hristos?! Creștinul ortodox, care se cuminecă demn și frecvent, este foarte plăcut înaintea Bisericii, fiindcă astfel dânsul ajunge la minunată curățenie de inimă; venind adică în contact direct cu sorgintele castității, cu Iisus Hristos, cu adorabila minune a candoarei în Sfânta Euharistie, se preschimbă în creștin candid și și inocent.

Este un act foarte merituos ca, în durata vieții noastre, să medităm de multeori asupra Sfintei Euharistii, pentru că această Taină e centrul religiei noastre ortodoxe; acest Sacrament este cea mai grandioasă minune a iubirii lui Hristos. Fără de El, acest pământ ar fi aievea scena răutății și valea plângerii. Acestei Taine putem mulțumi că noi, cari ne temem de Domnul, putem încă suporta, rezignați, soarta noastră vitregă în această lume ostilă. Ea face pământul un vestibul al imperăției cerurilor. Ea este splendidul soare al universului creștin; și fericirea noastră purceasă din ea ni-e cu atât mai mare, cu cât vom prețui mai bine această cea mai scumpă comoară duhovnicească a noastră. Da, cu cât venerăm mai sincer Sfânta Taină a Cuminecăturii, cu atât mai eficace, se va înflăcări iubirea noastră către Dumnezeu, căci cu stăt mai prompt vom experimenta bunătatea, mila,

dragostea Lui către noi. Din contra, acel creștin ortodox (?), care nu respectă mai presus de toate Taina aceasta, acele nu cunoaște religia sa, deoarece nu cunoaște cea mai substanțială parte a acesteia, adică sublimă Taina a Cuminecăturii, sfânta Euharistie!

Taina Cuminecăturii e lanțul ce leagă pământul cu raiul, susține cea mai intimă și confidentă legătură între Dumnezeu și om, între Creator și creatură, între Răscumpărător și păcătos, între Spirit și corp.

În paradis, protopărinții noștri au viețuit în cel mai confident raport cu Dumnezeu, care S'a pogorît la ei și cu iubire divină conversa cu ei, ca și cu cel mai plăcuțu fiu al Săi. Și acest raport confident între Dumnezeu și om, între Creator și creatură, avea să rămâne pururea original, primitiv. Ci acest lanț de aur s'a rupt prin păcatul ereditar și edenul s'a retras din lume, întrucât omul a rămas apoi singur în exil. După o lungă vreme, Fiul lui Dumnezeu S'a pogorît pe pământ, din mlaie infinită, ca să restabilească vechea stare fericită. Aici a viețuit între noi, ca Om, aproximativ 33 de ani; iar ca să poată rămânea cu noi — încă și după înălțarea Sa la cer — El a operat o minune admirabilă.

Nainte de moartea Sa, luând în mâinile Sale pâinea și vinul, binecuvântându-le, le-a prefăcut în preacuratul trupul Său și în preascumpul sângele Său, poruncind apostolilor Săi și urmașilor lor, preoților, să procedeze identic, într-un numele Lui. Asta se și face pretutindeni în toată lumea, unde se săvârșește canonic sfânta liturghie. Astfel, Fiul lui Dumnezeu a vrut să rămână cu noi „în toate zilele, până la sfârșitul veacului” — cum a promis El solemn. (Matei XXVIII. 20).

Aici este între noi, neconținut, Creatorul nostru, Răscumpărătorul nostru, Sfințitorul și Mângâietorul nostru. Aici e, între noi, Judecătorul nostru, Domnul Eternității, ca să putem viețui în confident raport cu El în această vale a plângerii și umbliând în grația Lui, în ziua de apoi, să ne poată fi Judecător grațios și pe noi să ne poată ajuta, ca să intrăm în eternitatea ferice.

Ce emoționant spectacol e mulțimea credincioșilor participanți la jertfa euharistică! Altarul ornat cu flori, prapurii cu icoanele sfinților, aerul îmbăcșit cu mireasmă de tămâie, cântarea porceasă din inimă: toate acestea ne impresionează, ca și când am zări pe Domnul Iisus așa cum umbla odinioară printre oamenii suferinzi, vindecând bolnavi, mângâind întristați, înviind morți, binecuvântând pe fiecare îns încrezător în El!

Dar încă de-ar fi mai vie credința noastră, ce entuziasmat am putea exclama către El: „Miluește-ne pe noi, fiule al lui David”. Cum ne-am forța să putem ajunge lângă El, ca femela păcătoasă, care avea de doisprezece ani scurgere de sânge, și atingându-se cu credință de clucurii hainei Lui, a sperat și a obținut momentan vindecare. A mântuit-o credința ei. (Luca VIII. 43—48).

Nu-l așa, Acelaș Domn Iisus, viu și milostiv. Se află în altar, în potirul cu darurile sfințite?! Poate I s'a schimbat acum inima? I s'au prescurtat brațele? O, numai dragostea-I infinită îl ține pe El între noi, și dela această dragoste putem spera și acum aceeaș, de ce odinioară s'au bucurat și împărtășit cordial mille popoarelor, milioanele neamurilor! Cerul se deschide zilnic deasupra noastră și Se pogoară la noi Împăratul măririi, înconjurat de legiunile îngerilor Săi, iar

noi, totuși, am putea să fim orbi, surzi, reci, insensibili înaintea feții Sale preasfinte?!

Dacă nu ni-ar șopti cumva inima noastră de creștin, că noi stăm în loc nespun de sfânt, când la Cântarea Heruvimilor preotul liturgisitor ne arată discul și potirul darurilor, — cel puțin să cugetăm la nenumăratele minuni, cu cari Domnul a verificat prezența Sa reală.

Cronici

Carol Gustav Majláth, episcopul r. cat. din Alba-Iulia, care de o vreme nici nu trăia în țară, ci în Ungaria, a renunțat la scaunul episcopesc, „după o activitate a adevărat apostolică de 41 ani”, spune „Unirea” dela Blaj (No. 29). Noi știm și despre alte laturi, neapostolice, ale activității sale, prejudicioase pentru interesele românești. Ne anunțăm rezervele față „apostolicitatea” activității sale. „Unirea” nu are, oare, nici o rezervă? Așa s'ar părea.

„Cenușeria”, cu alt cuvânt rădăcirea crematoriștilor, care a dat și printre noi și precum știm este lovită prin o hotărâre osânditoare din partea Sfântului Sinod românesc (ca și de alte autorități bisericești externe), continuă a fi un lucru de sminteală printre noi. În luna Iulie, cum cetim („Universul” din 3 Iulie), a fost incinerat un general român, având asistența a doi preoți, spuși cu numele: arhimandritul Calinic Pop-Serboianu și preotul Radovici. Nu fac aceștia oare, parte din Clerul de sub ordinea Sfântului Sinod al României-întregite? Ori hotărârea Sfântului era — de prisos? Nedumerirea noastră este întemeiată, pentru că dacă hotărârea sinodală susține, cum și trebuie să steie, celor doi preoți li s'ar putea — și chiar trebuie — să li-se ceară o socoteală. Și ca, aceasta să se știe și în alte părți, până n'a prins rădăcină boala „cenușeriei”...

Știri mărunte

de pr. Gh. P.

Se vestește din Cairo, că o însemnată descoperire arheologică s'a făcut pe fundul lacului Akaba. Arheologii Universității din Yale au dat de portul Ețion-Gober, care a fost una din cetățile cele mai înfloritoare pe timpul regelui Solomon. Azi, portul Ețion-Gober e la depărtare de un km. de țărm, deoarece nisipul deșertului aproape a înfundat golul. Arheologii americani, săpând în nisip, au scos la iveală 45 de cuptoare, înlocuite cu multă chibzuță, pentru topitul arămii din Sinai. Au mai găsit vase, comori de perle de agotă și cristal, precum și funii, cari au slujit la corăbiile lui Solomon.

În sf. Scriptură se spune, că Ețion Gober era un loc de popas al deșertului (Num. XXXIII, 35; Deut. II, 8) un port în golul Akaba, în brațul de est al Mării Roșii, aproape de Elath. Aci Solomon și Iosafat au construit corăbiile pentru transportul aurului din Ofir (III. Reg IX, 26; II Paralip. VIII, 17; II Paralip. XX, 36).

Deci și de data aceasta, spusele Bibliei sunt înfățișate de cercetările oamenilor de știință.

Redactorul unui buletin care se ocupă cu acțiunea protestantă în diferite țări, după ce expune situația

din mai multe state, scrie : „Nu cunoaștem în toată Europa orientală, un protestantism mai amenințat și mai primejdii ca în România... Când citesc descrierea suferințelor îndurate de acești colegi, mă întreb : dacă nu cumva colegii din Transilvania română au de suferit mai mult decât pastorii bisericii confessionale din Germania ?

Dintre numeroasele parohii în strâmtoare, nu amintim decât cazul din Bunea-Mică, cu 200 reformați, izolați în mijlocul marelui Biserici gr.-ort. Într-o bună zi, biserica s'a dărâmat; iar locuitorii din Bunea, cari erau de altă conțesiune, triumfau, zicând : „Încă puțin și are să-i vină rândul și bătrânului pastor, și atunci toți ungurii reformați o să treacă la Biserica română ortodoxă“. Dar bătrânul păstor a întărit moralul păstoriiilor : le predică, îi încurajează și mai ales se roagă pentru biserica năruită. Rezultatul e : acești oameni atât de săraci au adunat 50.000 Lei (1250 fr.) O minune ! Devizul bisericii noi e de 9000 fr. Unde, la noi în Elveția, s'ar putea construi cu un așa preț ? Coreligionarii noștri din Bunea au făcut ceea ce au putut. Acum e rândul nostru. *Cine îi va ajuta ?*... (Semeur Vaudois, 16, April).

Din această cronică, constatăm două lucruri : Că Țara noastră e ponegrită peste holare de minoritari și că, deși, minoritarii pot aduna ori ce sume frumoase de bani, mai sunt adesea și ajutați de peste graniță *).

Noi românii, cari ne facem o glorie din faptul că n-am persecutat nici o credință, ne mirăm că putem fi asemănați cu persecutorii de azi a creștinismului în Germania. Tot ce știm, de prin ziare, e că, din când în când, câte un pastor ori preot e cel mult chemat la ordine pentru atitudine necuvincioasă față de România ospitalieră.

*) Și, totuși, strigă împotriva prea răbdătorului Stat român, care dă, *tocmai cultelor minoritare*, subvenții la lefii păstorilor lor, în raport mai favorabil decât slugitorilor Bisericii de Stat.

Noi avem cititori dintre Protestanți și Anglicani. Le denunțăm această insolență ungurească, săvârșită în numele religiei
Redacția.

Informațiuni

Moartea Reginei Maria, intervenită așa de năpraznic, a îndurerat profund toată suflarea românească de pretutindenea. Durerii noastre, a celor din aceste părți, i-a dat expresiune și acest organ, prin ceea ce publicăm în coloanele dânsului.

Din partea eparhiei noastre, a participat la funeralii și P. Sf. Sa Părintele episcop *Andrei*, atât la București, cât și la Curtea de Argeș, de unde a întors, acum, la reședință.

Parastas pentru M. S. Regina Maria s'a ținut, Sâmbătă în 30 Iulie, în Catedrala din loc, pontificând P. Sf. S. Părintele episcop *Andrei*, asistat de doisprezece preoți și un diacon. La acest act de pietate au asistat reprezentanții autorităților și altă lume, care s'a

atașat rugăciunilor pentru sufletul Marelui noastre Regine de până ca ieri.

† **Doctorul Izidor Bodea** dela Cernăuși, fiul părintelui Gavriil Bodea dela Arad de pe vremuri, cum aflăm, a căzut victimă unui accident aerian, petrecut zilele acestea la Câmpulungul Bucovinei. Doctorul Izidor Bodea, care și avea o frumoasă situație de medic șef al unui spital din Cernăuși — om în vârstă de peste 70 de ani — nu este singurul nenorocit în cazul dat, ci și alții mai mulți. Vestim, cu mare regret acest caz dureros, pentru informația celor l-au cunoscut pe acest apreciabil om de inimă și de profesune.

Odihnească în pace !

Școala normală de fete din Oradea vestește următoarele :

La Școala Normală de fete din Oradea înscrierile se fac dela 5 Iulie până la 1 Septembrie. Cererile timbrate se vor adresa Direcțiunii școlii, însoțite de următoarele acte : 1. Extras de naștere — 2. Certificatul școlar din ultima clasă primară pe care a urmat-o candidata — 3. Act de revaccinare — 4. Certificat de naționalitate.

La cererea părinților școala trimite inventarul lucrurilor, pe cari eleva e obligată să și le aducă pentru internat. Taxa școlară, cuprinzând totul, este de 8500 lei anual. Se plătește în 3 rate. Funcționarul o pot plăti în rate lunare.

Examenul de admitere în cl. I începe la 10 Septembrie a. c. orele 8 dim. Candidatele vor fi supuse unei vizițe medicale, apoi vor da examen scris la I. română și aritmetică, examen oral la I. română, aritmetică, geografie și istorie (materla cl. IV primară).

Uniforma se va confecționa după modelul dat de cancelarie.

Candidatele trebuie să aibă 12 ani împliniți, dispense de 6 luni în minus sau plus se dau de direcțiunea școlii, dispense mai mari de cătră Onor. Inspectoratul Regional școlar Oradea.

Candidatele reușite la acest examen cu media peste 7, dacă vor putea face dovadă, că părinții lor sunt lipsiți de mijloace, pot obține bursă sau semi-bursă.

În clasele II, III, IV, V, VI, VII încă sunt locuri vacante. Cererile de transferare se adresează tot Direcțiunii școlii până la 15 August cel mai târziu. Clasa VIII nu funcționează la școala noastră în acest an.

În clasele II, III, și IV pot fi primite eleve dela gimnaziu sau liceu, dacă au media generală 7.

Aceste vor da examen de admitere între 1—10 Septembrie din toate obiectele ultimel clase de gimnaziu. Dacă reușesc la examen, promovează în clasa următoare.

Transferarea dela alte școli normale se face astfel : Se trimt cererile de transferare direcțiunii școlii unde a urmat eleva, luându-se viza de aprobare, apoi aceste cereri ni se trimt nouă spre definitivă rezolvare.

La cancelaria școlii se pot lua informațiuni în tot timpul vacanței și prin corespondență.

Direcțiunea.

Programa adunării generale a „Astru”, care se va ține în Abrud în zilele de 10 — 11 Septembrie 1938, sub înaltul Patronaj al M. S. Regelui Carol II.

In preția adunării, 9 Septembrie.

Ora 17: Ședința președinților de despărțăminte cu următoarele referate:

1. Problema minieră a Munților Apuseni. Raportor dl Ioan Popa Zlatna.
2. Problema economică a Munților Apuseni. Raportor dl prof. Șafta Cluj.
3. Capitalul om din Munții Apuseni. Raportorii dnii Dr. P. Râmneanțu și M. M. Beniuc Cluj.
4. Problema școlară în Munții Apuseni. Raportor dl prof. Ioan Micu Abrud.

Sâmbătă, 10 Septembrie.

Ora 9: Serviciu divin în bisericile românești din Abrud.

Ora 11: Ședința I-a festivă, cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Salutul autorităților și societăților culturale.
3. Dispoziții pentru verificarea procesului verbal al Adunării generale.
4. Inscrierea delegaților prezenți ai despărțămintelor.
5. Prezentarea raportului general al comitetului central.
6. Alegerea comisiunilor pentru:
 - a) Examinarea raportului general,
 - b) Inscrierea de membri noi,
 - c) Examinarea propunerilor întrate în termen regulamentar,
 - d) Intregirea Comitetului central.
 - e) Alegerea Comitetului de cenzori,
 - f) Modificarea pragmaticei de serviciu și regulamentului fondului de pensii și funcționarilor „Asociațiunii”.

Ora 14: Banchet.

Ora 16: Cortegiu etnografic (organizate de dl Ioan Popa repr. desp. Zlatna).

Ora 17.30: Manifestări ale Șoimilor.

Ora 19: Ședința festivă a Secțiilor: Conferința dl. prof. Dragomir.

Ora 12.30: Serată artistică urmată de bal în stil românesc.

Duminică în 11 Septembrie.

Ora 10: Ședința II-a cu următoarea ordine de zi.

1. Rapoartele comisiunilor alese în ședința I-a și al Comitetului de cenzori, despre verificarea socotelilor Asociațiunii 1937, și ale Internatului de fete pe anul școlar 1937—1938 precum și asupra proiectului de buget pe anul 1939 al Asociațiunii.
2. Fixarea locului pentru Adunarea generală din anul 1939.
3. Închiderea adunării generale.

Rugăm insistent pe toți cei care doresc a lua parte la această adunare, să se anunțe din bună vreme Biroului de Incartuire al Despărțământului „Astra”, Abrud, pentru a putea fi încarturiiți.

IOAN MICU

Președintele Desp. „Astra” Abrud

Comunicat

Toți acei Cucernici preoți, cari în cursul anului bugetar curent împlinesc: 5, 10, 15 și 20 ani de serviciu bisericesc și școlar și cu începere dela anul bugetar viitor sunt îndreptății la câte o nouă gradajie, să-și înalteze aici, prin Of. protopopesc respectiv, până la 1 Sept. a. c. cererile pentru încuviințarea gradajiei noi.

Celce împlinesc 5 ani de serviciu bisericesc și școlar vor anexa și actele justificative.

Arad, 11 Iulie 1938.

Consiliul Eparhial ort. rom. Arad.

Nr. 6304/1938.

Comunicat

Consiliul eparhial l-a angajat, din ședință, pe dl Silvestru Rafiroiu din Timișoara II. piața Coronini Nr. I et. II., de arhitect consistorial. Atribuțiile dlui arhitect se fixează în următoarele:

I. va revizui toate planurile, devizele cu privire la construcțiile bisericești din Eparhie, cari i se vor trimite de Consiliul eparhial, și va face recepționarea tuturor lucrărilor, a căror planuri și devize vor fi fost revizuite de numitul arhitect;

II. la cererea parohilor va întocmi planuri, devize referitor la zidiri, sau reparații de biserici, case parohiale și alte construcții bisericești;

III. va face evaluări și expertize atât parohilor, cât și Episcopiei.

Onorariul arhitectului, care va fi achitat de antreprenor, se stabilește astfel:

a) pentru lucrările din punctul I:	
în valoare până la 200.000 Lei . . .	2000 Lei.
în „ „ „ 500.000 Lei . . .	1 1/2%
în „ „ „ 1000.000 Lei . . .	1%
în „ „ „ 5000.000 Lei . . .	0.75%
în „ peste 5000.000 Lei . . .	0.50%

b) pentru lucrările din punctul II:	
în valoare până la 1000.000 Lei . . .	5%
în „ „ „ 5000.000 Lei . . .	4 1/2%
în „ peste 5000.000 Lei . . .	4%

Acest onorar se va plăti pentru construcțiile noi; dacă însă se vor face reparații, transformări etc. onorariul va fi:

în valoare până la 500.000 Lei . . .	6%
în „ peste 500.000 Lei . . .	5 1/2%

c) pentru lucrările din punctul III:

în valoare până la 200.000 Lei . . .	2000 Lei
în „ peste 200.000 Lei . . .	3000 Lei,

dacă se cere numai certificat de evaluare; dacă se cer și planuri, hărți și devize, atunci onorariul va fi pentru imobile:

în valoare până la 2000.000 Lei . 5% din preț
 în „ peste 1000.000 Lei . 0.30% din preț.

În onorarul amintit se cuprind și spesele de călătorie, dacă parohia nu este îndepărtată de centru; dacă depărtarea este mai mare și anume pentru parohiile din județul Arad 190—120 km., dus și întors, iar pentru cele din Banat: 100—120 km. dus și întors dela Timișoara, se vor plăti și spesele efective de călătorie, Cl. II. pe C. F. R.

Arad, la 6 Iulie 1938.

Consiliul Eparhial ort. român.

Aviz pentru pelerini!

În vederea misiunilor religioase dela Sfintele mănăstiri H.-Bodrog și Lipova, au ieșit de sub tiparul Diecezanului următoarele broșuri:

1. Drumul Crucii cu cele 14 popasuri,

adecă meditații pentru jerfa răscumpărătoare a Mântuitorului.

2. Culegere de rugăciuni și cântări pentru creștinii care merg la sfânta mănăstire.

Broșura aceasta nouă cuprinde pe lângă câteva rugăciuni canonice potrivite, cântări liturgice, tropare, priceșne și mai multe cântări religioase la plecarea spre sf. mănăstire și la întoarcerea dela sf. mănăstire, precum și alte cântări în versuri din colecția Oastei Domnului.

Melodiile sunt cele populare, tradiționale.

Prețul 5 lei exemplarul.

P. Cucernicii preoți sunt rugați a le aduce, împreună cu alte cărți bune, la cunoștința pelerinilor.

Publicație de licitație

Consiliul parohial ort. rom. din Andrei Șaguna publică licitație pe ziua de 6 Aug. 1938 ora 4. d. m. pentru continuarea lucrărilor de zidire ale bisericii, cu tratare prin bună învoială. Consiliul își rezervă dreptul a face supralicitate verbală.

Devizul și Caetul de sarcini se pot vedea la Oficiul parohial din Andrei Șaguna.

Consiliul parohial.

Publicațiune de licitație

Consiliul parohial ort. rom. din comuna Șiria, în baza planului și devizului aprobat de Venerabilul Consiliu Eparhial cu Nr. 6061 / 1938, publică licitație minnendă, cu oferte închise, iar în cazul că după deșfacerea ofertelor primite Consiliul le află exagerate, își susține dreptul de a putea continua cu licitație verbală, pentru edificarea unei case parohiale în roșu.

Termenul licitației este în 15 August a. c. ora 4 d. m. în localul cancelariei oficiului protopopesic din Șiria.

Planul, devizul și condițiile detaliate se pot vedea în orice zi, la oficiul parohial din Șiria.

Licitantul va depune 10% garanție la predarea ofertelor închise.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a încredința lucrarea aceluia, care va prezenta mai multă garanție.

În caz că prima licitație va fi fără rezultat, se va ține o a doua licitație în 21 August a. c. la aceeași oră și acelaș loc.

Licitanții nu pot pretinde spese de deplasare.

Șiria, la 24 Iulie 1938.

Consiliul parohial.

Poșta Administrației: On. Oficiu parohial ort. rom. Șiria este rugat să binevoiască a ne administra costul publicațiunii în sumă de Lei 300.

Publicație de concurs.

Pentru îndeplinirea postului de *diacon ceremonial* la parohia ortodoxă rămână din Timișoara-Cetate, se publică concurs cu termen de 30 de zile socotite dela prima apariție în organul oficial al Eparhiei, pe lângă următoarele condițiuni:

I. Vitorulul diacon i se asigură următoarele venituri:

1. Salariul dela Stat.

2. Câte 6000 (șase mii) Lei anual, dela parohiile din Timișoara-Fabrică și Timișoara-Cetate. Contribuția din partea parohiei Timișoara-Fabrică va înceta deodată cu inaugurarea catedralei din Timișoara-Cetate.

3. Stolele legale, după serviciile din parohie, unde va fi invitat.

II. Obligațiune:

1. Va servi deocamdată în sfânta biserică din Timișoara-Fabrică, totdeauna când va fi invitat de protopop, sau de preoții locului, precum și la toate serbările naționale și alte serbări oficiale.

2. Va catehiza la școala primară din Timișoara-Cetate, eventual și la alte școli din localitate, unde va fi repartizat de protopopul locului.

3. Recurenților și se cere să aibă cvalificațiunea de *clasa primă urbană*.

4. Cel doritor a compete la acest post, se vor prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare, în sfânta Biserică din Timișoara-Fabrică, spre a-și arăta desțoinicia în cântare și oratorie, conformându-se strict Art. 33 din Regulamentul pentru parohii, iar cererile însoțite de anexele necesare, adresate consiliului parohial din Timișoara-Cetate, le vor înainta în termenul concursual Sfintei Episcopii din Arad.

Timișoara-Cetate, din ședința consiliului parohial, ținută la 9 Iunie 1938.

În înțelgere cu Dr. Patricle Țiucra m. p. Protopopul Timișorli.

Concurs

Conform rezoluțiunii Ven. Cons. Ep. Arad, Nr. 4443/1938, se publică concurs, pentru alegerea de preot, la parohia de clasa III, Berindia protopoplatul: Buteni.

I. Venite:

1. Sesiunea parohială, în extensiunea de azi, adică 8 jughere pământ arab'i și 24 pământ din reformă agrară.
2. Stolele legale.
3. Intregirea dotației dela Stat.
4. Locuința în casa parohială, sub renovare.

II. Indatoriri:

1. Preotul ales, va slui și va predica regulat.
2. Preotul ales, va catehiza regulat, fără altă renumerație.
3. Își va solvi toată impozitele după sesia par.
4. Recurenții, vor cere învoirea prealabilă a Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop Andrei pentru a putea recurge; iar cererea de concurs adresată Consiliului parohial Berendia, dimpreună cu toate actele, se va înainta Ven. Consiliu Eparhial Arad, și vor cere aprobarea protopopului tractual, pentru a se putea prezenta în parohie la serviciu și înaintea alegătorilor.

Berendia, la 26 Iunie 1938.

ss. *Zosim Mihail*
preot-președinte

ss. *Ioan Lucaci*
not. cons. par.

În înțelegere cu: *Ștefan R. Lungu*, Protopresbiterul Butenilor.

1—3

Concurs

Conform rezoluțiunii Vener. Cons. Eparhial din Arad Nr. 4757 | 1938 prin aceasta se publică concurs cu termen de *30 de zile* dela prima apariție în organul oficial „Biserica și Școala” pentru îndeplinirea parohiei *întâia*, din Comlăuș devenită vacantă prin pensionarea preotului *Ioan Stana*.

Parohia este de clasa *întâia*, iar extensiunea ei e fixată prin noua arondare stabilită de corporațiunile parohiale și aprobată de Ven. Cons. Eparhial sub Nr. 3590 | 1938.

Venitele acestei parohii sunt:

1. Una sesie pământ în extensiunea ei de azi, cu dreptul de pășunat.
2. Patru cănepiști aparținătoare sesiei parohiale.
3. Casă parohială cu supra edificată și grădina.
4. Retribuția de bir și stole Lei 840 anual.
5. Intregirea dotației dela stat pe care parohia nu o garantează.
6. Parohia e de clasa primă, dela recurenți se cere calificarea prescrisă pentru clasa primă.

Alesul va avea să catehizeze la școala primară de stat din loc, în clasele la care va fi repartizat de superioritatea bisericească, fără altă remunerație și să achite regulat toate impozitele după întreg beneficiul său.

Cererile de concurs, însoțite de certificatele justificative, adresate Consiliului parohial ort. rom. din Comlăuș jud. Arad, se vor înainta Cons. Eparhial ort. rom. din Arad iar recurenții vor cere aprobarea prealabilă a P. S. Sale Episcopului eparhial Andrei pentru

a putea concura și învoirea P. C. Protopop tractua pentru a se putea prezenta în Sf. Biserică din Comlăuș spre a și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorii.

Dat în ședința Consiliului parohial din 5 Iunie 1938.
ss. *Pr. Gheorghe Mihu* paroh președinte
ss. *Pr. Ioan Stana* secretar adhoc.

În înțelegere cu: *Aurel Adamoviciu* protopopul Șriei.

Concurs

În urma deciziunii Veneratului Consiliu Eparhial din Arad Nr. 4757/1938, devenind vacantă parohia I-a din *Vălcani* prin pensionarea părintelui Ștefan Oprean, pentru îndeplinirea acestei parohii se publică concurs cu termen de *30 zile* dela prima apariție în organul oficial „Biserica și Școala”.

Venitele împreună cu această parohie sunt:

1. Un intravilan de cca 600 — 800 stj. p.
2. Una sesiunea parohială de 30 jug.
3. Stolele legale și bir parohial un litru de grâu de fieștecare lanț și 5 litri grâu de nr. de casă.
4. Intregirea dela Stat pentru care parohia nu ia nici-o răspundere.
5. Preotul ales se va îngriji de casa parohială.
6. Preotul ales va purta impozitele toate după beneficiul său preofesc și va fi obligat să catehizeze regulat la clasele la care va fi repartizat, fără nici o remunerație specială.

Reflecții cu considerare la comunicatul Nr. 2334 | 1938 publicat în „Biserica și Școala” Nr. 11 din 3 Aprilie 1938 vor cere învoirea prealabilă a Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop Eparhial Andrei pentru a putea concura, iar cererea de concurs împreună cu toate actele o vor înainta Consiliului eparhial Arad și vor cere aprobarea protopopului pentru a se putea prezenta în parohie înaintea credincioșilor pentru a cânta respective a oficia serviciul religios și a cuvânta. Rugățile de concurs vor fi adresate Consiliului parohial ort. rom. din Vălcani.

Vălcani, la 29 Mai 1938.

Din ședința Consiliului parohial ortodox român. Membrul Cons. parohial Dl. Eremie Popoviciu cere să se ieie la proces-verbal hotărârea Cons. parohial ca anume, cu învoirea acestui Consiliu, Părintele Ștefan Oprean a însămanțat toată sesia și a Sf. Sale este și rodul acestei sesiuni până la termenul de 1 Octombrie 1938.

Ștefan Oprean
președinte.

Petru Iliane
notar.

În înțelegere cu Dr. Ștefan Ciocoianu protopop.

Concurs

În urma deciziunii Ven. Consiliu eparhial Nr. 4895 | 1938 pentru îndeplinirea parohiei I a vacantă din *Toracul-Mare* (Vel. Torak) Jugoslavia se publică concurs cu termen de *30 de zile* dela prima apariție în „Biserica și Școala”.

Venitele parohiei sunt:

1. Sesiunea parohială constătoare din 30 jugh. cad. pământ arător.
2. Birul parohial, răscumpărat cu 3000 dinari.

3. Stolele legale.

4. Dotația dela Stat, pe care parohia nu o garantează.

Parohia este de cl. I. Alesul va predica regulat, va catehiza la școlile primare din loc și va plăti toate impozitele după beneficiul său.

Reflectanții cu considerare și la comunicatul No. 2334 | 1938, publicat în „Biserica și Școala” No. 14 din 3 Aprilie a. c. vor avea să ceară aprobarea prealabilă a Prea Sfinției Sale Episcopului Eparhial pentru a putea concura, iar pentru a se putea prezenta în parohie înaintea alegătorilor spre a cânta, respectiv a oficia serviciul religios și a cuvânta, vor cere aprobarea protopopului.

Cererile de concurs însoțite de actele necesare, adresate Comisiei parohiale interimare din Toracul-Mare, se vor înainta Consiliului Eparhial din Arad.

Comisia parohială.

În înțelegere cu Gherasim Andru protopop

Concurs

Conform rezoluțiunii Ven. Consiliu Eparhial din Arad No. 4757 | 1938. prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în Organul oficial „Biserica și Școala” pentru îndeplinirea parohiei de cl. I. din *Drauți*, devenită vacantă prin pensionarea preotului Meletie Pop. Venitele acestei parohii sunt:

1. Uzurfructul unei sesiuni parohiale în estinderea ei de astăzi și anume: 32. jugh. parte pământ arabil, parte fâneaț, cu dreptul cuvenit de pădure și pășune, precum și un intravilan de 768. stp.

2. Folosința casei parohiale de lângă Sfta. Biserică cu supra edificate și grădină.

3. Birul preschimbabil în bani și anume: 5 Lei de fum pentru cei sub 8 jugh. pământ, iar dela 8 jughere în sus 10 Lei, care se va achita de epitrople.

4. Stolele legale.

5. Întregirea dotației dela Stat pe care parohia nu o garantează.

6. Parohia e de clasa I-a. Dela recurenți se cere calificarea prescrisă pentru clasa I-a.

Alesul va avea să catehizeze la școala primară de Stat din loc fără altă remunerație și să achite regulat toate impozitele după întreg beneficiul său.

Cererile de concurs însoțite de actele justificative adresate Consiliului parohial ort. rom. din *Drauți* jud. Arad, se vor înainta Consiliului Eparhial ort. rom. din Arad, iar recurenții vor cere aprobarea prealabilă a P. S. Sale Episcopului Eparhial Andrei pentru a putea concura și învoirea P. C. Sale Păr. protopop tractual pentru a se putea prezenta în Sf. Biserică din *Drauți* spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice.

Dat în ședința extraordinară a Consiliului parohial ort. rom. din *Drauți*, ținută la 19 Iunie, 1938.

ss. Meletie Pop

Preș. Cons. Par.:

ss. Butariu Ioan

Secretar

În înțelegere cu: ss. Aurel Adamoviciu protopop.

Concurs

Conform ordinului Ven. Consiliu Eparhial Nr. 5439/1938, pentru îndeplinirea parohiei a II-a din *Beba-veche* se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în organul oficial „Biserica și Școala”.

Venitele împreună cu această parohie sunt următoarele:

1. Casa parohială.

2. Una sesiune parohială din 30 jug. și grădină aparținătoare.

3. Stolele legale.

4. Birul parohial 4000 Lei.

5. Întregirea dela Stat.

Alesul preot va plăti impozitele după venitul său prețesc și va catehiza la clasele școlii primare acolo unde va fi împărțit de autoritatea sa bisericească, fără nici o remunerație.

Reflectanții conf. comunicatului Nr. 2334 | 1938 (Vezi Biserica și Școala Nr. 14 din 1938) vor cere aprobarea prealabilă a P. S. S. Părintelui Episcop eparhial Andrei pentru a putea concura, iar cererea de concurs împreună cu toate actele o vor înainta Cons. Eparhial din Arad și vor cere aprobarea protopopului pentru a se putea prezenta în parohie înaintea alegătorilor pentru a cânta respective a oficia serviciu religios și a cuvânta.

Dat *Beba-veche*, la 6 Iunie 1938, din ședința consiliului parohial.

ss. Pr. Lorinț Ioan

președinte

ss. secretar

inaescrifabil

În înțelegere cu: Dr. Ștefan Clorolanu protopop

Concurs

Conform ord. Ven. Consiliu Eparhial Nr. 4913/1938, pentru îndeplinirea parohiei ort. române din *Pobda* rămasă vacantă în urma morții preotului I. Bojescu se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în organul oficial „Biserica și Școala”.

Venitele împreună cu această parohie sunt:

1. Una sesiune parohială constând din 33 jugăre.

2. Stolele legale. Birul parohial se ia în concurs din oficiu.

3. Întregirea dela Stat.

4. De casă parohială se va îngriji alesul.

Alesul preot va suporta toate impozitele și va catehiza elevii școlii primare fără altă remunerație.

Reflectanții la această parohie cu considerare la Comunicatul Nr. 2334 | 1938 publicat în „Biserica și Școala” Nr. 14 din 3 Aprilie a. c. vor cere învoirea prealabilă a Prea Sfinției Sale Episcopului Eparhial Arad pentru a putea concura, iar cererile de concurs împreună cu toate actele și le vor înainta Consiliului Eparhial Arad și vor cere aprobarea Prea C. Părinte Protopop pentru a se putea prezenta în parohie înaintea alegătorilor pentru a cânta, respectiv a oficia serviciul religios și a cuvânta.

Pobda, 5 Iunie 1938.

ss. Pr. Andrei Jeleleanu

preș. cons. paroh.

ss. Ciurciu Eftimie

secretar

În înțelegere cu: Dr. Ștefan Clorolanu protopop